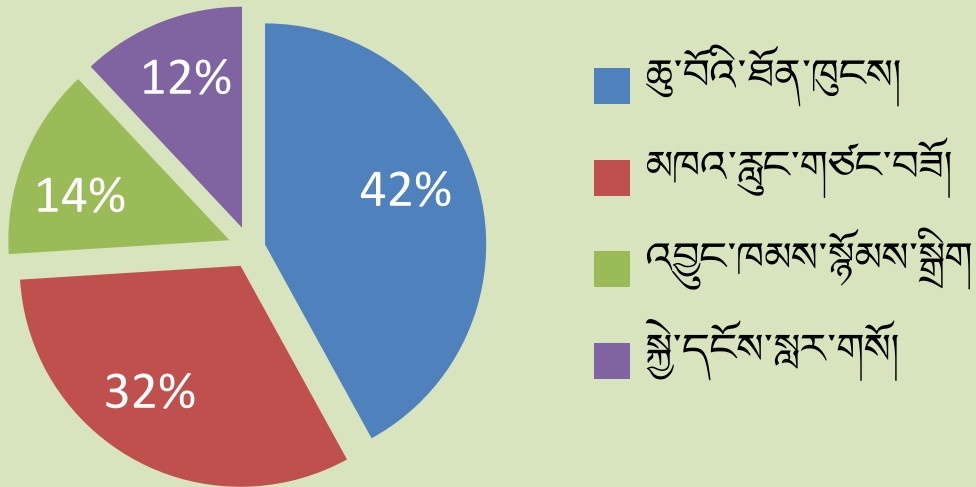

2022

གངས་རི་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་སྐྱེད་བཤུགས།

གངས་རིའི་བྱེད་རུས།

བྱ་སྐྱོན་པས་བརྩམས།
བོད་ཡུལ་སྐྱེ་ཁམས་ཐེབས་ཚུ་ཚོགས་པས་སྐྱེལ།

Tibetan Ecology Foundation

10/4/2022

གངས་རི་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེད་བ།

བྱ་སྐྱོན་པ།

གངས་རི་དང་གནམ་གཤིས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་བོད་རང་གི་གངས་རིའི་གནམ་སྐྱེད་དང་གངས་རིའི་ཕན་གཞི་སོགས་ལ་རྒྱས་ཡོད་དགོས་པ། གཉིས་ནས་གངས་རི་དང་གནམ་གཤིས་འགྲུར་ཚྲོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོར་ལྷན་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ག་རེ་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད་མེད། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ག་རེ་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད་མེད། དེ་དག་གི་ནང་འཚོ་བའི་ཐོན་ལུངས་སོགས་ཀྱང་ཐེ་ཡོད།

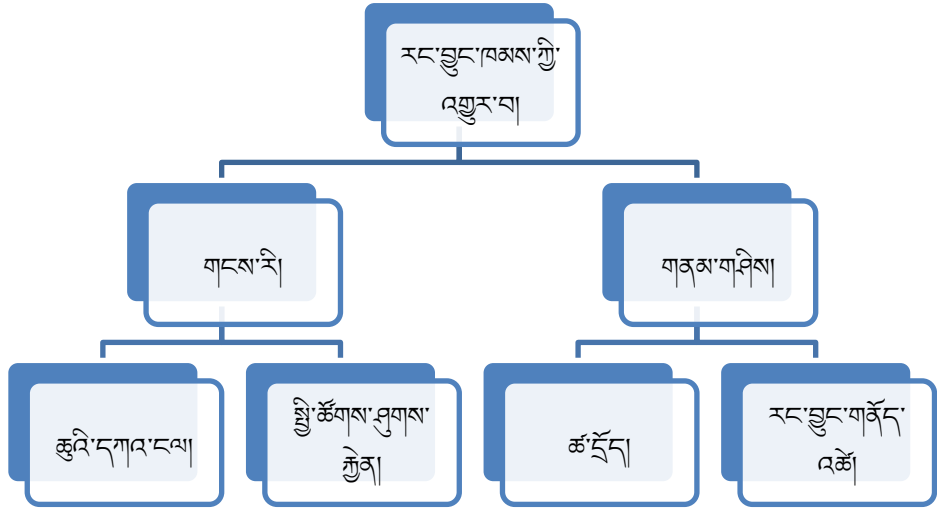
གསུམ་ནས་ཕན་གཞི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་སྤང་སྐྱོབ་ཀྱི་རུས་པ་ཅི་ཞིག་གཏོན་ཐུབ་མིན་ལ་སོགས་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཉ་ཅང་འོས་པར་མཐོང་དོ། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གི་ཚེད་དུ་བོད་ཀྱི་གངས་རི་སྐྱེད་དགོས་དོན་ནི། བོད་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྤེལ་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་གཅིག་ བོད་ཀྱི་གངས་རི་ནི་ཨ་ཤ་ཡའི་རྒྱ་ཡི་ཐོན་ལུངས་གཙོ་བོ་དང་མི་སྤྲུགས་སེམས་ཅན་གྱི་འཚོ་རྟེན་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་དང་གཉིས། བོད་ཡུལ་ནི་ས་མཐོ་ཡིན་པ་དང་། གནམ་གཤིས་དང་མཁའ་དབྱུགས་གཙང་མར་གནས་ཡོད་པ་དང་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐྱེད་རིན་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད་ལྟོ།

ང་ཚོར་བོད་གངས་རི་ཅན་གླིངས་ཟེར་དགོས་དོན་ཡང་གངས་རི་ར་བས་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་འདྲི་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱི་སྣོད་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་སྤངས་གཙང་ཞིག་ཡོད་པ་མཚོན་ཡོད། བོད་ལ་སྤིང་བའི་གངས་རི་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ལྷ་བྱ་ཉ་ཅང་མང་ལ་དེའི་ནང་རྩོ་མོ་སྤངས་མ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཆེས་མཐོ་བའི་གངས་རི་ཡིན། སྤྱིར་གནམ་གཤིས་འགྲུར་ཚྲོག་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་རི་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ལྷན་པར་གངས་རི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དེའི་ཁོར་ལྷན་དང་ནམ་དུས་ལ་འགྲུར་བ་ཐེབས་པའང་ཡོད། མདོར་ན་གངས་རི་ནི་སའི་བཅུད་དང་ཁོར་ལྷན་གི་འགག་རྩ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས། གནམ་གཤིས་དང་གངས་རི་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྟེན་གྱིས་གནས་པའི་རྒྱ་དང་ཉ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་གནམ་ལུགས་འདྲི་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན།

གངས་རིའི་ཕན་གཞི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

གངས་རི་ནི་རྩི་ཤིང་དང་རྩེ་བོ། རྒྱུ་ཚལ། མཁའ་དབྱུགས་བཅས་ལ་གཙང་བཟོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གངས་རི་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཁྲོད་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་སྤྲོད་སྤོངས་གོགས་དང་དབྱུང་གཉེན་མཚན་མཁན་གྱི་ལྷའི་པོ་བྱང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤོངས་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་དང་མ་ཚེན་སྤོངས་ར་སོགས་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་མང་པོ་ཞིག་གངས་རི་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་ལ། གངས་རི་དེ་དག་ནི་ཁོ་ཚོའི་ཁང་བྱིས་མམ་གནས་སའི་གཞི་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཡོད། དེར་བོད་མི་མཚོག་གིས། ཨ་མདོ་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཨ་ལྷོས་མ་ཚེན་གངས་རི་ནི་མ་ཚེན་སྤོངས་རའི་བསྐྱེ་གནས་སུ་འདྲོད་ལ། མ་ཚེན་སྤོངས་ར་ནི་ང་རང་སྤྲོས་ཡུལ་ཨ་མདོ་ས་ལུལ་གྱི་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་རྩ་ཆེན་མང་པོའི་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན། ཨ་མདོ་བ་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་ཚེན་སྤོངས་ར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་སྤོངས་གོགས་དམ་པར་བརྩིས་ནས་ལོ་ལྷར་མཇུག་བ་སྤྲོད་ཐུག་མང་པོ་རྩ་

ཚའི་གངས་རི་དེར་འདུས་ནས་གནས་མངའ་ལྷ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་གངས་རི་དང་འབྲེལ་བའི་
 འདུ་ཤེས་འཛིན་སྣངས་སོགས་ད་དུང་མ་ཉམས་པར་རྒྱན་མཐུན་ནས་ཡོང་ཡོད། འོ་ན་གངས་རིའི་ཕན་གཞི་དང་
 དེས་ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མི་དང་བཅས་པར་ཤུགས་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་ལ་བཟུང་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་
 དམ་པ་ཡིན་པས། ཕན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོ་ལུ་མཐུན་འཇིག་རྟེན་སྤྲོད་ཡུན་རིང་འཚོ་གནས་ཐུབ་པ་དང་།
 གཞིན་པའི་ཆ་ནས་སའི་བཅུད་ཤོར་བ་དང་འབྱུང་ཁམས་དོ་མ་མཉམ་པར། ས་འགྲུལ་དང་རྒྱ་ལོག་ཐན་པ།
 རྒྱུང་འཚུབ། རྒྱུང་ཡམས་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་དཀའ་ངལ་དང་ཕྱག་བཟུལ་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་མི་
 མོག་འདི་དང་མི་མོག་རྗེས་མར་སྤོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་གཏན་འཁེལ་བ་རེད། མདོར་ན་གངས་རི་ནི་འགྲོ་བ་མི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་གྲངས་མིང་གི་འཚོ་བའི་མགོ་ཁྲུངས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་
 གངས་རི་ནི་བརྗོད་ཆགས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། གངས་རིའི་གཟེ་བྱིན་ནི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་
 ལས་ཀྱང་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་དམ། ཡང་ན་པ་ཡུལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྟགས་(logo)ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད།

ང་ཚོས་གངས་རི་ཐེ་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྣམས་དང་ཐ་ན་ཁ་བ་འབབ་སྣངས་རྒྱུན་ལ་སློབ་
 སློང་དང་དོ་སྣང་སློང་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཟེར་བ་རང་བདག་རང་གཅེས་དང་། ཡང་ན་། རང་འགྲུལ་རྣམས་
 སྣངས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོན་རིག་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན་འང་ཡིན་ཚོག་ཚོག་རེད། ལྟོ་ས་མཚོག་གིས་གཞན་ལ་
 ཕན་མ་ཐོགས་ཀྱང་གོད་སྤེལ་མི་ཅུང་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ཕན་ཐོགས་སྐྱབ་མ་ཐུབ་
 ཀྱང་། གཏོར་སློན་དང་འཚོ་བ་སྤོངས་དགོས་པ་ནི་དབང་ཡོད་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་རེད། དེང་སང་
 དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དབང་དུ་སོང་ནས་ཕྱོགས་གང་སར་ཐོན་སྤྱོད་རྗེས་ཤུལ་གྱི་གད་སྤོགས་གིས་ཁེངས་ཡོད། དེ་
 བཞིན་མཚོ་དང་མཚོའུ་གཙང་པོ་སོགས་ནི་གངས་རིའི་ཐོན་ཁེངས་སམ་གངས་རི་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ལ། མཚོ་
 དང་མཚོའུ་གཙང་པོ་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་སྤྱོད་དོས་དང་། སློག་ཆགས་དུ་མ་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
 པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ཆགས་ཡོད། གལ་སྲིད་གངས་རི་ལ་འགྲུར་བ་བྱུང་སྟེ་ཚོ་དོད་རྒྱས་ན་དེ་
 འབྲེལ་གྱི་མཚོ་དང་མཚོའུ། གཙང་པོ། རྒྱེད་དོས། སེམས་ཅན་སོགས་མང་པོ་ལུ་མཐུན་གནས་ཐབས་མེད་པ་
 དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རྣམ་པ་འགྲུར་ཏེ་འབྱུང་ཁམས་འཁྲུག་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་བར་གཏོན་མི་བྱ། ལྟོ་ས་
 མཚོག་གིས། བོད་ཀྱི་གངས་རིའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ནི་བོད་གངས་ཅན་རྗེངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐད་ཀྱང་མེད་དུ་

མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་བས་གལ་ཆེ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་སྲིད་པའི་གངས་རི་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཚུ་བོ་
 མང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ཉེ་ལོ་ཟླ་གར་དང་ཟླ་ནག་ནང་ཚུ་ལོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཚུན་གཙོ་བོ་ཡང་
 འོས་ཀྱི་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་རྫོངས་ཚུ་མིས་བཅོན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཚད་ལས་འདས་པའི་ཤིང་ནགས་
 གཙོང་འབྲེག་བྱས་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་གཏོར་བརྒྱུག་བཏང་བའི་ངན་འབྲས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གངས་
 རི་ནི་གལ་ཆེན་པོ་དང་། གངས་རི་མེད་ན་སྐྱེ་དངོས་སེམས་ཅན་མང་པོ་སྤོང་འགོ་བ་དང་། གངས་རི་ནི་
 གཅིག་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བཅུད་ཀྱི་དྲངས་མ་ཡིན་ལ། གཉེས་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་མཛེས་ཉམས་དང་།
 གངས་རི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ས་ཆའི་བཅུད་དང་ལུང་པའི་དཔལ་འབྱོར་ལའང་ཁྱད་པར་ཤོར་གྱིན་ཡོད།

གངས་རིའི་འགྲུར་ཕྱིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་ཚུན།

གནམ་གཤིས་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་རི་ལ་ཚ་གང་གང་རུང་གི་འགྲུར་བ་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གངས་རི་ལས་འོང་བའི་གཙོང་པོ་ལའང་འགྲུར་ཕྱིན་འགོ་བཞེན་ཡོད། དེ་ནི་འགྲུར་བ་ཅམ་
 མིན་པར་འགོ་བ་མའི་འཚོ་བའི་ཐོན་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཤུགས་ཚུན་དང་དོ་སོག་འགོ་
 བཞེན་ཡོད་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད། གངས་རི་ནི་ཚུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས། ཚུ་བོ་གཅིག་
 གི་བུའུ་ལམ་དེད་ན་དེར་འཚོ་གནས་བཅས་པའི་མི་དང་ཤུགས་ཐོག་ཞིང་ལས་དང་བཟོ་གྲྭ། མོང་དང་མོང་
 བྱིས། ཐ་ན་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བཅུད་ནས་བུའུ་གྱིན་ཡོད་ན། དེར་པན་ཐོགས་དེས་ཅན་ཡོད་པ་སྤོས་ཅི་
 དགོས། གངས་རི་ལ་ཚ་དྲོད་རྒྱས་ན་ཚུ་བོ་མགོ་ཁུངས་ཆད་མི་སྲིད་པའི་དེས་པ་ནམ་ཡང་མེད་པར་བརྟེན།
 གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དུ་གྲུབ་པའི་གངས་རི་དང་གནམ་གཤིས་སོགས་ལ་རྒྱས་ལོན་དང་གལ་གནད་རང་
 བཞིན་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་མཐོང་། དཔེར་ན། ཨེ་ཤ་ཡའི་ས་ཁྲར་སྤོས་དང་། བོད་ཀྱི་གངས་རི་ར་
 བའི་བརྗེད་ཉམས་དང་དེ་ལས་བུའུ་བའི་ཚུ་བོ་དེ་དག་པན་ཡོན་མཐོང་ལ་རིན་ཐང་ཡང་ཤེས་རྒྱ་རེད། གལ་
 སྲིད་མའི་འདོད་རྗེས་ལ་ཆོག་ཤེས་མ་བཞེན་ཚོ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་འགྲུར་བ་ནི་སློ་ཡུལ་དུ་
 ཤོང་བ་ཞིག་མིན་པ་མིག་སྦྲར་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ར་སྤོང་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད།

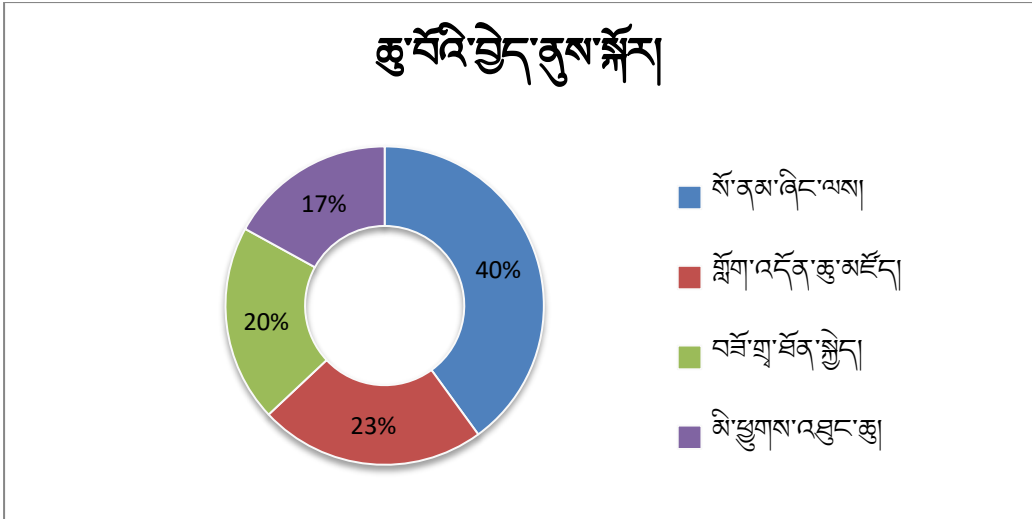
དེང་སང་སའི་གོ་ལར་ཚ་དྲོད་རྒྱས་ནས་འཛམ་གླིང་སྤོ་སྤོ་དང་བྱང་སྤོ་ཡི་འཁྱག་རོམ་དག་ཀྱང་ལོ་
 རེར་ཇེ་ཉུང་དུ་འགོ་བཞེན་ཡོད་ལ། དེ་ནང་བཞིན་བོད་ཀྱི་གངས་རི་དག་ཀྱང་སྤོ་མ་དང་བསྐྱར་ན་ལྷུ་
 འགྲུར་གྱི་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། དཔེར་ན། རོ་མ་སྐང་མ་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ནང་
 གངས་མཐུག་པོ་ཆགས་ས་དེ་ཚོར་དེང་སང་སྐྱེ་ལོག་སེ་བྱེ་ཟགས་ཆགས་བཞིན་ཡོད། སྤྱིའི་ཆ་ནས་གངས་ཀྱི་
 མཐུག་ཚད་དང་འབབ་ཚད་ལའང་འགྲུར་བ་དེས་ཅན་ཐེབས་ཡོད། དེ་ནི་ཡུན་རླུང་ཞིག་གི་འགྲུར་བ་རེད། དེ་
 བུ་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་གཏོར་སྐྱོན་དང་དེང་རབས་འཛུགས་སྐྱུན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཟེར་བའི་
 རྒྱབ་ལོགས་ཀྱི་ཡང་བའི་སྐྱོ་གར་རེད།

ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱབ་པ་ལྟར་ཁོར་ཡུག་བཟང་ངན་ནི་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཁོ་
 བ་མིན་པར། བོད་ཀྱི་གནམ་གཤིས་ཀྱིས་མི་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བཞིན་པ་ནི་དེང་གི་ཚན་
 རིག་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན། ཡིན་ནའང་མིས་འདོད་སྲེད་དང་ཉམ་པས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་བདག་དུ་
 བཟུང་བ་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་དོ་སོག་དང་། གཏིང་ཟབ་པའི་རྩ་ཁ་མངོན་སྟོག་གཉེས་ནས་བཟོས་དང་

བཟོ་བཞིན་ཡོད་པས། རྣམ་ཞིག་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་ཚུགས་དེ་ཡང་མིས་འགྲུལ་སྐྱོད་དང་འགྲོགས་ནས་མི་
 ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་སེམས་འབྲུལ་རྒྱན་དུ་ཡོང་གིན་འདུག དཔེར་ན། གཏེར་ཁ་སྡོག་འདོན་དང་ཤིང་ནགས་
 གཙོད་འབྲེག་སོགས་ཀྱིས་ཐན་པ་དང་རྒྱ་ལོག་གི་གཞོད་སྐྱོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། གངས་རི་དང་རྒྱ་
 བོར་ཚོད་འཛིན་བྱས་ན་རྣམ་ཞིག་དེ་དང་འཚམས་པའི་གཞོད་སྐྱོན་འོང་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན། དེང་སྐབས་བོད་
 ཀྱི་རྒྱ་བོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་བཀག་བསྡུས་ཀྱི་མཚོན་དང་སྡོག་འདོན་ས་ཚུགས་བཟོ་བཞིན་པ་ནི་ཉ་
 ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་རང་གི་འབྲིས་ལ་ཆག་སྒྲིལ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་བཟོས་པ་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད། འདི་
 བོ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་མཚོན་ན་ཉ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དངོས་དང་སྲོག་
 ཆགས་མང་པོ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱི་སྣོངས་འགོ་བཞིན་ཡོད། མེད་པར་ཆགས་འགོ་གིན་ཡོད། རང་བྱུང་གཞོད་
 འཚེ་ཟེར་ན་དོན་ངོ་མའི་ཐོག་མིས་འདོད་རུང་གིས་བཟོས་པའི་རང་གི་རང་ལ་བསྐྱོན་པའི་སྐྱབས་ཐག་ཅིག་
 ཡིན་པ་ལས། རང་བྱུང་གཞོད་འཚེ་ཟེར་ནས་ལོགས་སུ་ཡོང་ས་ཞིག་མེད་པ་དངོས་ཡོད་རེད། སའི་གོ་ལས་ང་
 ཚོ་དྲིན་དུ་བསྐྱུངས་པ་མ་ཚོར་བར་ཤིང་ནགས་གཙོད་གང་སྐབས་དང་། གཏེར་ཁ་བསྡོག་གང་འདོད། དེ་བཞིན་
 མཚོ་དང་གཙོད་པོ་བསྡོག་ཅི་སྐབས། མདོར་ན། རྣམ་ཞིག་གི་གཞོད་སྐྱོན་པའི་སའི་གོ་ལ་འདི་ཉིད་མི་ཞིག་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ད་ལྟ་བུ་སྐབས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱབས་ཡོད་པས་འཁོན་ལན་སྡོག་ངེས་རེད་
 ལ་སྡོག་སྲིད་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་རྣམ་པ་ལྟ་མཐུན་དུ་བསྐྱུར་བཅོས་དང་
 གཏོར་སྐྱོན་བཏང་ན། གངས་རིས་མཚོན་པའི་རྣམ་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་འབྲུགས་ཏེ་ཚོ་དྲོད་སུ་
 མཐུད་རྒྱས་འགོ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་གི་དཔེ་ལས་མ་འདས།

ཁོར་ཡུག་གཏོར་སྐྱོན་དང་འབག་བཅོག་ལ་བརྟེན་ནས་གནམ་གཤིས་ལ་འགྱུར་བ་སོང་སྟེ། གངས་རི་
 སོགས་ཚོ་དྲོད་རྒྱས་པ་དང་འབྲུང་ཁམས་འབྲུག་ན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རུས་ལ་འགྱུར་བ་སོང་སྟེ་ཆར་རྒྱ་
 དུས་སུ་མི་འབབ་པ་དང་། ཐན་པ་དང་ནད་ཡམས། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལོག་དང་རྒྱུང་འཚུབ་སོགས་ཉེན་ཁ་མང་དུ་
 འགོ་བ་རེད། དེང་སང་ཤེས་ཡོན་དང་ཚོན་རྩལ་གོང་འཕེལ་ལ་སོང་སྟེ་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་
 མི་ཉན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དེའི་དབང་གིས་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དམག་འབྲུག་དང་དཔལ་འབྱོར། ཆབ་སྲིད། རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་དང་
 འགྲན་བསྐྱུར། ལྷག་པར་དུ་རྩལ་ཕུན་མཚོན་ཆ་སོགས་ནི་འཛིག་ཉེན་འདི་རྩ་སྣོངས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཅིག་ལས།
 དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཅོམ་ག་ལ་ཡིན། དེང་སྐབས་སྐྱོན་དང་བསྐྱུར་ན། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཚད་ལས་
 བཞུལ་བ་དང་། འགོ་བ་མི་ཐེ་བའི་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་ལའང་ཉེན་ཁ་དང་རྒྱུང་གི་རུས་པ་རྒྱུང་དུ་
 སོང་ཡོད།

ཚུ་བོའི་བྱེད་ལུས་སྐོར།

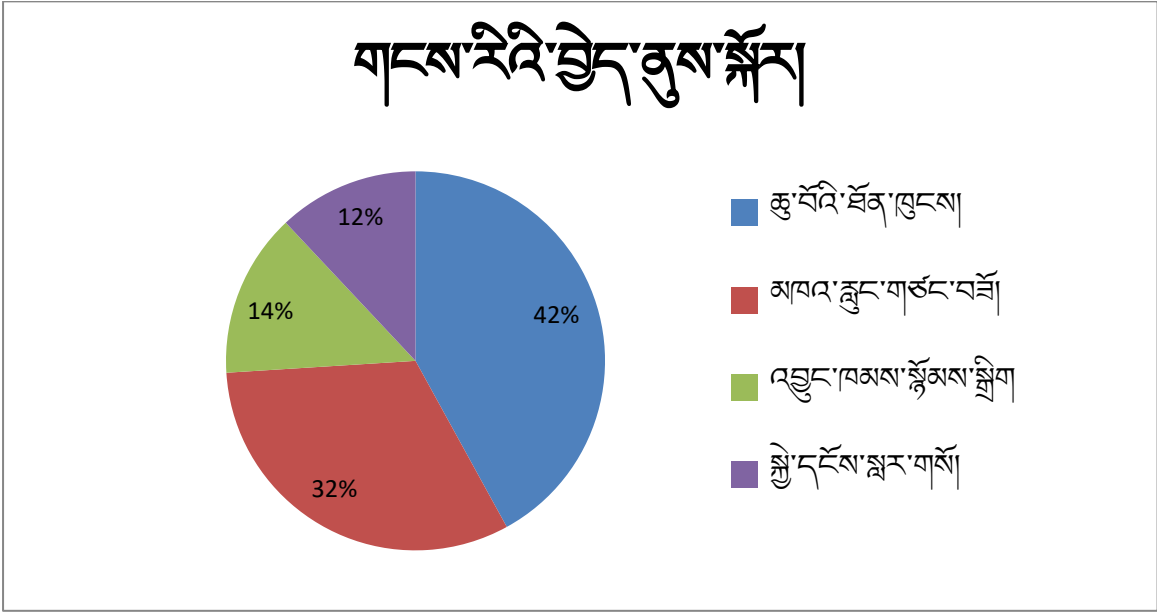

གངས་རི་ནི་ཚུ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས། གནམ་གཤིས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ནས་ཚ་དྲོད་རྒྱས་པ་དང་གངས་འབབ་ཚད་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཚུ་བོ་སྐོར་འགོ་བ་དང། ཚུ་བོ་ཉུང་དུ་ཕྱིན་ན་དེ་དང་རྒྱུན་པས་འབྲེལ་ཡོད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དོ་ཕོག་དང་འགྱུར་བ་འགོ་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་རམ་ས་ལའི་རི་རྒྱུད་ནི་རྣོ་ལ་མིར་རི་རྒྱུད་ཡིན་ལ་དེར་དགུན་ཁ་ཁ་བ་མཐུག་པོ་མ་བབ་ཚོ། དབྱར་ཁར་རི་ལྷུལ་དེར་གནས་པའི་མིར་འཕྲུང་ཚུ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱིན་ཡོད། དེས་ག་རེ་མཚོན་པ་རེད་ལའོ། ཁ་བ་ཟེར་བ་འདི་གལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲུལ་པར་དུ་དགུན་ཁའི་འགྱུར་བ་དེས་དབྱར་ཁར་ཉན་ཉན་པན་ལུས་དང་ལྷན་སྐྱེད་སྐྱོད་གྱིན་ཡོད་པའི་དངོས་དཔང་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་གངས་རིའི་གནས་སྐོངས་ཀྱང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་རིགས་འགྲོ་བྱས་ཚོགས།

མ་འོངས་པར་སྤྱང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུས་པ་ཅི་ཞིག་འདོན་སྤྲོད་བཅས།

བྱ་དངོས་གང་ཡིན་ཅུང་དེ་ཤེས་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་སྦྱོང་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གསོག་དགོས་པ་
 ལྟར། ང་ཚོ་བོད་པ་གངས་རི་ར་བས་བསྐོར་ཡོད་མོད། དོན་ངོ་མ་གངས་རིས་བསྐོར་བ་ཅམ་གྱིས་སློ་མི་ཐོགས་
 པས། གངས་རིའི་བྱུང་ཚོས་དང་གངས་རིའི་དགེ་མཚན་ལ་དོ་སྣང་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན། གཞི་ནས་དེའི་སྤྱང་
 སློབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ལ་སླེ་རྒྱ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་རབས་བཤད་ན་ཕྱགས་རྒྱ་རིང་པོའི་
 དམིགས་འབེན་དེ་འགྲུབ་པར་དཀའ། སྤྱིར་བཏང་ཁོར་ཕྱག་གི་ལས་འགུལ་ཟེར་ན་འདྲ། ཁོར་ཕྱག་གི་ལས་
 དོན་མང་པོ་ཞིག་ལས་སྣངས་ཡོང་བཞིན་མེད། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ཞིག་གངས་རི་
 རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤྱར་ཏེ་སྤྱོད་གཏོག་དགོས་ན་སྤྱོད་གཏོག་དོར་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན།
 ཁང་པའི་འཇུགས་སྐྱུན་ཆེད་ཤིང་ནགས་མང་པོ་གཙོ་བོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཤིང་ནགས་མ་བཅད་ན་ཁང་
 པའི་འཇུགས་སྐྱུན་མི་ཡོང་བ་ཇི་བཞིན་རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་དོ་མཉམ་ཅིག་ཡོང་དགོས་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་
 བདེ་བ་དང་ཁེ་ཕན་ཁོ་ན་མི་ལྟ་བུ་ཕྱགས་རྒྱ་རིང་པོའི་མ་འོངས་པར་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་
 པོ་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོའི་མིག་སྒྲར་གྱི་འཚོ་བ་དང་མི་ཚོ་དེ་ཡང་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་
 ཁར། མ་འོངས་པ་ཟེར་བར་འོས་བབ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་མོད། ད་ལྟ་ནས་མགོ་མ་བརྒྱུ་ན་མ་འོངས་པ་ཟེར་
 བཞིན་ཟེར་བཞིན་ད་ལྟའི་གནས་བབ་འདི་ལས་བརྒྱལ་མི་ཐུབ་པ་ཐག་གཅོད་རེད།

ཁོར་ཕྱག་གི་ལས་དོན་འདི་མཉམ་ཅུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་མི་རེ་ངོ་རེ་འགན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་དུས་མི་
 ཚང་མར་ཁོར་ཕྱག་ལ་དགའ་ཞེན་དང་གཅེས་སྦྱོང་གི་འདུ་ཤེས་ཤིག་བསྐྱུན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་
 ཡོད། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མི་རིགས་རང་གི་འདུ་ཤེས་འཛིན་
 ལྷངས་མང་པོ་ཞིག་ཁོར་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། དེ་ལས་ཀྱང་གངས་རི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་
 ཡ་རབས་བཟང་སྦྱོང་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་ལ་མཚོན་ན་ཕན་
 ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། མ་འོངས་པར་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གངས་རི་དག་
 གི་སྤྱང་སློབ་ཀྱི་ཆེད་ཁོ་ན་མིན་པར། སྤྱོད་ཡོངས་ནས་བཟོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བརྒྱུ་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ། དཔེར་ན། སའི་གོ་ལའི་སྤྱོད་གཏོག་ལ་སློན་ཐེབས་ན་སྤྱོད་ཡོངས་
 ཡོངས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་དང་འགྱུར་སྒྲིག་འགོ་བ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། ཁོར་ཕྱག་གི་ལས་དོན་དང་ཕན་

འབྲས་མི་སའི་གོ་ལའི་སྤྲིང་གི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དང། དེ་ལས་ཀྱང་འགོ་བ་མི་
དུང་ཕྱུར་བདུན་ཅུ་ལྷག་གི་འཚོ་བའི་གནད་དོན་ཆགས་ཡོད། དྲང་མོར་བཤད་ན། འགོ་བ་མིའི་ལས་འགན་དེ་
རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཅིས་སྤྲུས་དང་བདག་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པ་ལས། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཞོན་སྤྲོད་དང་དོ་
སློག་གཏོང་རྒྱུ་མ་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་སྤྱང་སྤྲོད་ཆེར་མ་ཐུབ་ཀྱང་གཏོར་སྤྲོད་མ་བཏང་ན་རང་བྱུང་ཁམས་
ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལུས་རང་བཞིན་གྱི་འགྲུར་བ་སོང་སྟེ་དྲག་སྤྲོད་ཡོང་བའི་ནད་པ་ཞིག་དང་འདྲ་ཚུལ་དང་
གི་སྤྲོས་ཁམས་ཚན་རིག་གིས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་གིན་ཡོད།

ང་ཚོ་འགོ་བ་མི་ལ་ལྷག་པར་དུ་འགན་ཐེ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་སོ་སོས་དགོས་མཁོ་དང་
ཉམས་པ་ལ་ཚད་བཀག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པས་ཡིན། དེ་ལས་ཀྱང་འཕྲུལ་ལས་རིགས་ནི་ཕན་གོད་གཉིས་
ལས་གོད་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
གཏོར་བཅོམ་ཚད་མེད་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་དབུ་མཚན་ཡག་ཤོས་ནི་¹པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་ནག་གིས་
བོད་ཡར་རྒྱས་དང་རོགས་རམ་ཡིན་ཟེར་ནས་འཕྲུལ་ཆས་མང་པོ་བོད་ལ་དཔོར་ནས་འཇུགས་སྤྲོད་དང་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་བཏང་ཡོད་ཟེར་བ་དང། བོད་ཀྱི་སྤོང་བཅུད་གཉིས་ཀར་གཏོར་བཅོམ་བཏང་བ་གཉིས་བཟུར་
ཆེ་གཏོར་བཅོམ་དེ་ཉ་ཅང་ཚད་ལས་བརྒལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་བ་དེ་བཀའ་སྤོབ་ཅ་ཆེན་པོ་རེད་ལ་ཁོར་ཡུག་
ངོས་ནས་དེ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཆ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཚོས་མ་འོངས་པར་སྤྱང་སྤྲོད་རི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་མིན་དེ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་བཏང་སྤོབས་སུ་བཞག་སྟེ། ཉེན་ཁ་ཆེ་རིགས་ལ་སྤོབ་འགོག་དང་
མཇུག་སྤོབ་བྱེད་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན། འཕྲུལ་ལས་རིགས་དང་རྒྱངས་འཁོར་དུ་བ། ས་ཀོ་རོ་སྟོག་སོགས་ནི་
གངས་རིའི་འཛོམ་བྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྤོབ་འགོག་དང། བྱེ་འགོག་སྤོབ་འཇུགས་ལྟ་བུ་ནི་མཇུག་སྤོབ་ཡིན་པས་
ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་སྤོབ་འགོག་རེ་ཟེན་ཏེ་ལས་དོན་རྒྱན་འཁྲུངས་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་
མིན་ཁོར་ཡུག་ལ་འགྲུར་བ་སོང་ན་གངས་རི་སོགས་ལ་འགྲུར་བ་འགོ་བ་དེ་ཚོས་ཉིད་ཆགས་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་སོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལ་ཁོར་ཡུག་གཙང་མ་དང་དེ་བཞིན་མི་ལའང་ཁོར་ཡུག་
གི་སྐོར་ཡག་པོ་ཉར་དགོས་པའི་གོ་རྟོགས་སད་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་ལ་གོ་
རྟོགས་སད་མཁན་རིམ་མང་དུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དགའ་འོས་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་འདྲིར་སྐད་བརྒྱབ་པ་
དང་ཚོམ་བྲིས་པ་ཅོམ་གྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེར་མེད་པ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་སྤྲུལ་ཐུབ་ཁོར་ཡུག་
གི་སྐོར་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་སྟེལ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་མཚོང་། ད་ལྟ་གོ་སྐབས་ཡག་དུས་
དང་རྒྱ་ཚོད་ཡོད་དུས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ལས་འགུལ་དང་མཉམ་ལས། བྱ་བ་རྒྱན་འཁྲུངས་བྱེད་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་
གལ་ཆེ་བས། དེར་²གོང་ས་མཚོག་གིས། མིད་པའི་གངས་རི་སོགས་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་དེ་ཚོར་སྤྱང་སྤོབ་
གཅིས་འཛོམ་རིམ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐོར་གླེང་ན། མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ནི་ནང་སེམས་ལས་འབྱུང་དགོས་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། འཛོམ་སྤོང་འདྲི་ཅོམ་དུ་མ་བཟད། འདྲི་ནང་འཚོ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་ལ་
བསམ་སྟོན་གཏོང་ཐུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་སྤྱིའི་སེམས་ཁུར་ལེན་རྒྱར་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་གནང་དགོས་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ང་ཚོས་དེས་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་པ་རྣམས་ལ་ཁོར་ཡུག་གི་གོ་རྟོགས་སད་དུ་བཅུག་རྒྱ་
དང་འཛིག་རྟེན་སྤྱིའི་སེམས་ཁུར་ལེན་མཁན་ཞིག་དུ་གཏོང་རྒྱ་ནི་གནད་གྱི་དམ་པ་དང་བརྗོད་པའི་སྤོང་པོ་
ཡིན་ནོ།